

Lief

Nies van Driel-Buurmeester

Lief

Schetsen uit het leven van
demente mensen

PM
Paradigma Media Advies

Paradigma Media Advies 2010

Illustratie omslag: Mirjam van Driel
Typografie binnenwerk: Paul Timmerman, Amersfoort

Druk:
ISBN/EAN: 978-90-788-40-107
NUR-code: 895
© Nies van Driel-Buurmeester

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een gedigitaliseerde gegevensverzameling worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebber.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Desondanks kan de afwezigheid van eventuele zet- en/of drukfouten, dan wel onnauwkeurigheden en/of onvolkomenheden niet worden gegarandeerd. De auteursrechthebber aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventuele zet- en/of drukfouten, dan wel onnauwkeurigheden en/of onvolkomenheden.

Deze publicatie is verzorgd door Paradigma Media Advies,
Postbus 60, 5680 AB Best.

Voor informatie over onze activiteiten ga naar: <http://www.pma.nu> of bezoek onze Hyvespagina: <http://www.uitgeverij-pma.hyves.nl>.

Notwithstanding the exceptions stated in or pursuant to the Copyright Act, no part of this publication may be reproduced and/or published by means of printing, photocopying, microfilm or any other manner, nor stored in a digital database, without the prior written permission of the copyright owner.

This publication has been compiled with the utmost care. Nevertheless, the absence of any typesetting and/or printing errors or inaccuracies and/or imperfections cannot be guaranteed. The copyright owner accepts no liability whatsoever for the consequences of any typesetting and/or printing errors as well as inaccuracies and/or imperfections.

This publication has been compiled by Paradigma Media Advies. For information about our activities, visit our website <http://www.pma.nu> or our Hyvespage: <http://www.uitgeverij-pma.hyves.nl>.

Inhoud

Voorwoord 7

Deel 1

Lief 13

‘Die arbeidersmensen’ 19

Bovenaan de trap 25

De dode bloemen 31

De etalage 37

Dick Bruna 43

Deel 2

Dementie in het kort 49

De vier stadia van dementie	53
Enkele tips in de omgang met dementerenden	56
Terug bij af – Harry Jekkers en Koos Meijnderts	65
Gedichten van betrokkenen	71
Nawoord	79
Bronnen	80

Voorwoord

Sinds twaalf jaar doe ik vrijwilligerswerk bij de Bezoekdienst voor dementerenden en chronisch zieken van Stichting Stade in Utrecht. Ik bezoek twee vaste adressen per week en blijf een paar uurtjes bij de cliënt. We praten, drinken thee, maken een wandelingetje of doen een spelletje, al naar gelang de wens van de cliënt.

We hebben in het begin als vrijwilliger een verplichte cursus gevolgd en in de loop der jaren kun je nog vele korte of langere

cursussen volgen, als je wilt. Elke twee maanden hebben we een bijeenkomst waar we de problemen die we in ons werk ontmoeten, met elkaar en met de coördinator kunnen bespreken. We hebben een kleine dertig vrijwilligers. Er komt ook vaak een deskundige om ons iets te leren over allerlei onderwerpen die raakvlakken met ons werk hebben, zoals psychische klachten, eenzaamheid en je grenzen stellen. Dan is er met kerst nog een gezellig etentje voor de vrijwilligers en 's zomers een uitje.

De mensen die ik bezoek zijn soms heel eenzaam of de mantelzorger moet even ontlast worden, bijvoorbeeld om de stad in te gaan, terwijl ik bij de cliënt blijf. Ik heb nu vijftien mensen bezocht en maak in mijn werk vaak boeiende dingen mee. Het contact stopt als de cliënt overlijdt of naar een verzorgingstehuis gaat. Want ik bezoek

de mensen thuis en in een verzorgingshuis zijn weer andere vrijwilligers actief.

Van die vijftien mensen zijn er zes waar ik iets over wil vertellen, omdat die verhalen het boeiendst zijn voor een breder publiek. Ik heb dit boekje geschreven omdat er veel onbegrip is over demente mensen. Het doet me pijn als ik zie hoe er over hun hoofden heen gepraat wordt of men probeert om hen ‘bij de tijd’ te houden. Iemand die dement is, kan zich verloren en eenzaam voelen en denken dat de wereld hem (of haar) niet meer begrijpt, terwijl het eigenlijk andersom is. Ik vind het mensonterend dat er nog steeds mensen zijn die een dementerende dan niet meer komen opzoeken of willen aanraken, omdat hij toch niets meer weet en de mensen niet meer herkent.

Nee, men kan demente mensen met veel geduld en liefde echt nog wel bereiken en wat warmte en begrip in hun leven brengen.

Nies van Driel-Buurmeester

Deel 1

Lief

Eén van de eerste adressen, die ik bezocht, was bij mevrouw N. Zij was een heel lieve vrouw van 92 jaar, die al in een ver stadium van dementie beland was. Daarom woonde haar zoon van 72 jaar bij haar in en verzorgde haar uitstekend. Hij deed het huishouden en behandelde elke dag moeders zere voeten. Maar hij durfde zijn moeder nauwelijks alleen te laten. Na een boodschap kwam hij zo snel mogelijk terug. Kortom: hij had geen eigen leven.

Daarom was mij gevraagd één keer per week een middag langs te komen.

Het was de bedoeling dat de zoon dan de stad in zou gaan of naar een kennis, maar daar kwam in het begin niets van terecht. De zoon bleef zitten, bekeek mij argwanend, en hoewel ik zei goed voor zijn moeder te zullen zorgen en thee voor haar te zetten, durfde hij moeder niet alleen te laten. Mevrouw N. vertelde over haar gezin, dat ze een groentezaak had gehad in een volksbuurt en daarin altijd met veel plezier gewerkt had. Als ze de namen van haar kinderen opnoemde, ging ze soms ineens verder met de namen van haar broers en zussen.

Na een paar weken durfde de zoon eindelijk weg te gaan. Mevrouw N. en ik babbelde gezellig en ze stond op om thee te gaan zetten. Hoewel ze niet zo snel meer

was, liet ik haar begaan om haar in haar waarde te laten. Ze liep naar de badkamer en ik liep mee om te kijken of alles goed ging. Ze keek onderzoekend rond, trok het douchegordijn opzij en mompelde: ‘Nee, hier is de thee niet’, en ging naar de keuken. ‘Ah, hier is de thee’, zei ze en zette een ketel water op het elektrisch fornuis. Vervolgens deed ze vier pitten aan. Ik zei vriendelijk: ‘Nou, er hoeft maar één pit aan hoor.’ ‘Nee’, zei ze, ‘zo gaat het sneller, nou vooruit, twee dan’, en ze deed twee pitten uit.

Op een middag vroeg mevrouw N. mij wat ik voor werk had gedaan. Toen ik ‘kleuterleidster’ antwoordde, zei ze: ‘Oh, wat leuk, vertel eens iets over die kinderen.’ Ik vertelde enkele anekdotes, bijvoorbeeld dat we met de kleuters in een kring zaten en ik ze vroeg wat ze later wilden worden.